

Polski związek sportowy a prawo do informacji publicznej

W dzisiejszym tekście chciałbym omówić kwestię prawa dostępu do informacji publicznej w kontekście polskiego związku sportowego. Zagadnienie to ma istotne znaczenie głównie dla kibiców oraz dziennikarzy, którzy chcieliby uzyskać konkretną informację na temat funkcjonowania danego polskiego związku sportowego. Czy mają do tego prawo?

Czym jest polski związek sportowy?

Odpowiedź na zadane pytanie może zabrzmieć nieco skomplikowanie – polski związek sportowy jest szczególną postacią związku sportowego, gdyż to właśnie „zwykły” związek sportowy może, po spełnieniu pewnych warunków ustawowych^[1], przekształcić się w polski związek sportowy.

Zgodnie z ustawą o sporcie, polski związek sportowy (PZS) jest rodzajem prywatnoprawnej, pozarządowej organizacji społecznej, posiadającej osobowość prawną i działającej w formie stowarzyszenia lub związku stowarzyszeń. Członkiem polskiego związku sportowego może być klub sportowy, związek sportowy oraz inna osoba prawna (np. spółka kapitałowa, stowarzyszenie rejestrowe, fundacja), której statut, umowa albo akt założycielski przewiduje prowadzenie działalności w danym sporcie (np. stowarzyszenie sędziów danego sportu). Polski związek sportowy działa w oparciu o przepisy ustawy o sporcie^[2], a w zakresie nieuregulowanym w ustawie o sporcie pomocniczo zastosowanie znajdują przepisy prawa o stowarzyszeniach^[3].

Jednym z głównych uprawnień, przyznawanych tylko i wyłącznie polskim związkom sportowym, jest katalog określonych w art. 13 ustawy o sporcie **praw wyłącznych polskiego związku sportowego**, którymi są:

- 1) prawo do organizowania i prowadzenia współzawodnictwa sportowego o tytuł Mistrza Polski oraz o Puchar Polski w danym sporcie;
- 2) prawo do ustanawiania i realizacji reguł sportowych, organizacyjnych i dyscyplinarnych we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez związek;
- 3) prawo do powołania kadry narodowej oraz przygotowania jej do igrzysk olimpijskich, igrzysk paraolimpijskich, igrzysk głuchych, mistrzostw świata lub mistrzostw Europy;
- 4) prawo reprezentowania tego sportu w międzynarodowych organizacjach sportowych.

Powyższe uprawnienia w zestawieniu z obowiązującą w polskim prawie zasadą, że jeden związek sportowy działa w jednej dyscyplinie sportowej^[4], powodują, że polski związek sportowy pełni rolę monopolisty w danym sporcie. Takie uregulowanie praw polskiego związku sportowego stanowi podstawę dla nadzoru nad tym związkiem przez organ państwa, tj. ministra właściwego do spraw kultury fizycznej. Przyznanie polskiemu związkowi sportowemu wyłącznych uprawnień w sprawach wskazanych w art. 13, w zamyśle ustawodawcy, miało pozwolić na uniknięcie wątpliwości co do właściwości danej organizacji w obszarze określonego sportu, który jest organizowany przez polski związek sportowy.

Prawo do informacji publicznej

Prawo do informacji publicznej jest prawem konstytucyjnym, ustanowionym w art. 61 ustawy zasadniczej^[5]. Szczegółowo kwestie związane z pojęciem informacji publicznej, prawem do informacji publicznej oraz podmiotami zobowiązanymi do udostępnienia informacji publicznej regulują przepisy ustawy o dostępie do informacji publicznej^[6]. Zgodnie z tą ustawą **każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w rozumieniu ustawy i podlega udostępnieniu i ponownemu wykorzystywaniu** na zasadach i w trybie określonych w tej ustawie^[7]. Informacją taką będą w szczególności wszelkie dokumenty i materiały znajdujące się w posiadaniu (bez znaczenia jest kto wytworzył te dokumenty czy materiały) podmiotów władzy publicznej lub innych podmiotów realizujących zadania publiczne, o ile dotyczą realizacji zadań publicznych, w tym gospodarowania publicznym majątkiem.

Obowiązane do udostępniania informacji publicznej są władze publiczne (np. ministrowie, premier, prezydent, wójt, burmistrz, prezydent miasta, rada gminy) oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne^[8]. Katalog ten jest dość obszerny, co ma na celu umożliwić obywatelom jak najszerszy dostęp do informacji publicznej.

Związek sportowy a informacja publiczna

Biorąc pod uwagę powyższe uwagi pojawia się pytanie: czy polski związek sportowy może dysponować informacją publiczną i czy ma obowiązek udostępnienia jej? Problem ten stał się przedmiotem rozstrzygnięcia przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie^[9].

Wyrok w tej sprawie zapadł na tle stanu faktycznego w którym kilka podmiotów działających w danym sporcie (m.in. klub sportowy, uczniowski klub sportowy) złożyło do Polskiego Związku Judo (PZJ) wnioski o udzielenie informacji publicznej, obejmującej m.in. kwestie przyjmowania nowych członków związku oraz głosowania na walnym zgromadzeniu członków, finansowania Mistrzostw Europy Weteranów w 2012 roku, korzystania z samochodów służbowych oraz kart płatniczych przez członków związku, zakupu biletów lotniczych oraz rozliczania ubezpieczeń majątkowych trenerów, działaczy, sędziów i zawodników. W odpowiedzi na wniosek PZJ zwrócił się o podanie podstawy prawnej żądania oraz wyjaśnił, że PZJ nie jest podmiotem zobowiązanym do udzielenia informacji publicznej w rozumieniu przepisu art. 4 ustawy o dostępie do informacji publicznej, chyba że w zakresie dotyczącym zadań zleconych, finansowych ze środków publicznych. W konsekwencji wnioskodawcy przy pomocy pełnomocnika wnieśli do WSA w Warszawie skargę na bezczynność PZJ.

WSA w pierwszej kolejności ocenił czy PZJ jest podmiotem zobowiązanym do udostępnienia informacji publicznej. Zdaniem WSA fakt, że PZJ posiada uprawnienia wyłączone określone w art. 13 ustawy o sporcie, podlega nadzorowi ministra właściwego do spraw kultury fizycznej oraz, że, stosownie do treści art. 29 ust. 1 ustawy o sporcie, minister właściwy do spraw kultury fizycznej może dofinansować uprawianie lub organizowanie sportu oraz jego promocję, a także tenże minister, zgodnie z ust. 7 w/w przepisu, w zakresie dofinansowania zadań związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy, może zlecać polskiemu związkowi sportowemu, Polskiemu Komitetowi Olimpijskiemu i Polskiemu Komitetowi Paraolimpijskiemu realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert wynika, iż PZJ jest podmiotem wykonującym zadania publiczne, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej. Ponadto zgodnie § 9 pkt 1 statutu tego PZJ, celem związku jest realizacja zadań publicznych w

zakresie kultury fizycznej i sportu, a w szczególności organizacja współzawodnictwa sportowego, popularyzacja i rozwój sportu w Polsce.

Następnie WSA ocenił jaki zakres informacji podlega udostępnieniu przez PZJ. Informacją publiczną są jedynie kwestie dotyczące rozliczenia dofinansowania, dotacji lub wykonania zadań zleconych, w tym z udziałem środków publicznych. WSA stwierdził, że zgodnie z art. 4 ustawy z 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, podmiotami zobowiązanymi do udzielania informacji publicznej są m.in. jednostki organizacyjne wykonujące zadania publiczne lub dysponujące majątkiem publicznym.

Podsumowując, w ocenie WSA **polski związek sportowy jest podmiotem wykonującym zadania publiczne i tym samym jest zobowiązany do udzielenia informacji każdemu zainteresowanemu podmiotowi, na zasadach określonych w ustawie o dostępie do informacji publicznej.**

Znaczenie wyroku WSA

Powyższy wyrok ma znaczenie w tym kontekście, że **każdy (choćby kibic, dziennikarz, zawodnik, fundacja lub inne stowarzyszenie) może złożyć do polskiego związku sportowego wniosek o udostępnienie mu informacji żądanej we wniosku.** Informacja taka może dotyczyć m.in. sposobu finansowania PZS oraz wykorzystywania dotacji publicznych (m.in. sposobu ich wydatkowania na przygotowanie reprezentacji narodowej do turniejów międzynarodowych czy też kosztów organizacji tych turniejów). O tym czy konkretna informacja będzie informacją publiczną zależy do tego czego ona dotyczy, natomiast pewne wskazówki w tym zakresie może udzielić bogate orzecznictwo sądów administracyjnych.

Odmowa udzielenia informacji publicznej jest możliwa jedynie w przypadku informacji niejawnych oraz innych tajemnic ustawowo chronionych. Ponadto prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu ze względu na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy^[10] (np. w jedynym z wyroków NSA uznał, że co prawda stowarzyszenie Aeroklub Polski ma obowiązek udzielić informacji publicznej jako podmiot realizujący zadania publiczne, ale nie dotyczy to udostępnienia imiennej listy członków tego stowarzyszenia, ponieważ są to dane osobowe podlegające odrębnej ochronie^[11]).

Tryb udzielenia informacji publicznej

Celem uzyskania żądanej informacji publicznej należy wystąpić do danego PZS z pisemnym wnioskiem określającym jakie informacje i w jaki sposób mają być udzielone (np. pocztą, telefonicznie, drogą mailową). Wniosek taki powinien zawierać dane umożliwiające identyfikację wnioskodawcy (imię, nazwisko, adres). Co do zasady polski związek sportowy ma obowiązek udzielić informacji w terminie 14 dni od otrzymania wniosku.

W razie odmowy udzielenia informacji przez PZS wnioskodawca może złożyć skargę do właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego.

^[1] M.in. warunek przynależności do międzynarodowej federacji sportowej działającej w sporcie olimpijskim lub paraolimpijskim lub innej uznanej przez Międzynarodowy Komitet Olimpijski.

^[2] [Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 roku o sporcie \(tekst jednolity: Dz. U. 2014 r. poz. 715\).](#)

[\[3\] Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989r. Prawo o stowarzyszeniach \(tekst jednolity: Dz. U. 2001 r. Nr 79 poz. 855\).](#)

[\[4\]](#) Wyjątkowo minister właściwy do spraw kultury fizycznej może wyrazić zgodę na działanie polskiego związku sportowego w więcej niż jednym sporcie- art. 11 ust. 4 ustawy o sporcie.

[\[5\]](#) Art. 61 ust. 1 Konstytucji RP: *„Obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. Prawo to obejmuje również uzyskiwanie informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa„.*

[\[6\] Ustawa z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej \(tekst jednolity: Dz. U. 2014 r. poz. 782\).](#)

[\[7\]](#) Informacją publiczną podlegającą udostępnieniu jest m.in. informacja o podmiotach, o wykonujących zadania publiczne, w tym o: a) statusie prawnym lub formie prawnej, b) organizacji, c) przedmiocie działalności i kompetencjach, d) organach i osobach sprawujących w nich funkcje i ich kompetencjach, e) strukturze własnościowej f) majątku, którym dysponują.

[\[8\]](#) W jednym z wyroków NSA uznał za taki podmiot przedsiębiorstwo energetyczne (por. wyrok NSA z dnia 20 grudnia 2013r. I OSK 2218/2013).

[\[9\]](#) Wyrok WSA w Warszawie z dnia 14 marca 2014 roku sygn. akt II SAB/Wa 36/14.

[\[10\]](#) Ograniczenie to nie dotyczy informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym o warunkach powierzenia i wykonywania funkcji, oraz przypadku, gdy osoba fizyczna lub przedsiębiorca rezygnują z przysługującego im prawa (art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej).

[\[11\]](#) Wyrok NSA z dnia 29 grudnia 2011r. I OSK 1845/2001.